

Tidlig tilbagetrækning uden efterløn kan koste tre fjerdedele af pensionsformuen

For lavtlønnede kan det betyde mere end 10 pct. lavere indtægt efter skat som pensionist resten af livet

Prisen for en tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet kan blive overraskende stor for en lang række mennesker. Tilbagetrækning tre år før pensionsalderen kan koste op til hele 75 pct. af ens pensionsformue, hvis man i stedet for efterløn skal bruge sine pensionsopsparing til at leve af i årene, før man bliver pensionist.

Det viser en analyse fra ATP. I analysen er der sat tal på, hvad prisen bliver, hvis man som ung har valgt efterlønsordningen fra, og – årtier senere – alligevel ønsker at trække sig tilbage fra jobbet tre år før pensionsalderen. Præcis som man kunne have gjort, hvis man havde ret til efterløn. Sker det, går det ganske hårdt ud over købekraften i de mange pensionsår, der følger efter – også selvom den private pension kun er et delelement i den samlede pension.

»Penge, der bruges før pensionsalderen, kan i sagens natur ikke bruges en gang mere efter pensionsalderen, og det kommer vores lavtlønnede modelperson *uden efterløn* til at mærke i pensionistlivet. Hun har tæret 75 pct. på sin pensionsformue, og selvom folkepensionen udgør en meget stor del af indtægten

Tab af pensionsformue hvis man trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet tre år før pensionsalder

	Agnete – går på efterløn i tre år inden pension	Beate – går ud af arbejdsmarkedet – uden efterløn – tre år inden pension
Lavindkomst – tab af pensionsformue ved pensionering	17 pct.	75 pct.
Mellemindkomst – tab af pensionsformue ved pensionering	31 pct.	58 pct.

Agnete må bruge en del af sin pensionsopsparing for at oppebære 80 pct. af sin hidtidige løn i de tre år, hun får efterløn. Beate, der ikke har efterløn, skal bruge langt mere af pensionsformuen.

Kilde: Egne beregninger.

for pensionister med lave indkomster, vil hun få en permanent nedgang i købekraften resten af livet på mere end 10 pct. i forhold til vores lavtlønnede modelperson *med efterløn*,« siger Ole Beier Sørensen, analysechef i ATP.

To søstre

Beregningen følger to 25-årige søstre – vi kunne kalde dem Agnete og Beate – som træder ind på arbejdsmarkedet i år. De ligner hinanden på alle måder, har samme uddannelse, tjener det samme og arbejder fuld tid hele livet frem til efterlønsalderen. Der er kun én forskel på

dem: Agnete tilslutter sig efterlønnen. Det gør Beate ikke.

Agnete går på efterløn den dag, hun får ret til det, og får dermed tre år på efterløn, før hun bliver pensioneret. Hun vælger at supplere sin efterløn ved at trække lidt på sin pensionsopsparing. Beate vil det samme, men hun bliver nødt til at finansiere hele sin tidlige tilbagetrækning ved at bruge af sin opsparede pension, fordi hun ikke får efterløn. For begge gælder det, at de i regneeksemplet i de tre år får en indtægt, der svarer til 80 pct. af, hvad de hidtil har tjent. ►

- Den tidlige tilbagetrækning bliver dyr for Beate. Hvor dyr afhænger af hendes indtægt i løbet af arbejdslivet og af hendes opsparing til pension.

Er Beate lavtlønnet (fx hvad der svarer til 250.000 kr. i 2013) og betaler 9 pct. i pensionsbidrag, viser beregningen, at den tidlige tilbagetrækning spiser hele 75 pct. af pensionsformuen. Det koster et permanent købekrafttab på ca. 11 pct. efter pensionsalderen.

Har Beate en mellemindkomst (fx hvad der svarer til 350.000 kr. i 2013) og betaler 12 pct. i pensionsbidrag, vil hendes formue være mere end halveret. Her er det permanente købekrafttab efter pensionsalderen på hele 14 pct. Beregningerne vi-

Sådan er der regnet

Pensions- og dækningsgradsberegningerne er foretaget med afsæt i 2013-løn-niveauer for personer, som indtræder på arbejdsmarkedet i 2013. Der er anvendt følgende samfundsøkonomiske forudsætninger:

Inflation	2,0 pct.
Lønudvikling	3,0 pct.
Satsreguleringsprocent	2,7 pct.
Afkast på obligationer	4,0 pct.
Afkast på aktier	7,0 pct.

Ud fra gældende skatteregler – arbejdsmarkedsbidrag og indkomstskat med fremtidige ændringer jf. skattereformen fra 2012 - og samfundsforudsætninger beregnes den samlede private pensionsformue år for år og frem til pensionsalder. Denne pensionsformue bruges til at beregne modregningen i efterlønnen.

Den *fulde* efterløn beregnes ved at fremskrive efterlønsatsen med satstilpasningsprocenten år for år frem til efterlønsalder. Den udbetalte efterløn beregnes ved at tage højde for modregning, som er 4 pct. af den private pensionsformue.

ser, at den tidlige tilbagetræknings betydning for købekraften efter pensionering er stigende med indkomst.

Reform gør tidlig tilbagetrækning dyr

Folketinget vedtog i 2006 en tilbagetrækningsreform, der i 2011 blev skærpet ved, at man fremrykkede forhøjelsen af efterlønsalderen med fem år. Samtidigt forkortede man efterlønsperioden fra fem til tre år, som gradvist bliver indfaset fra 2018-2023. Efterlønsatsen blev i samme ombæring forhøjet til den maksimale dagpengesats, men til gengæld målrettet mere mod de laveste indkomster, da modregningen i efterlønnen af privat pensionsformue blev skærpet.

Som konsekvens af tilbagetrækningsreformen har lønmodtagere ikke længere den samme adgang til tidlig tilbagetrækning med støtte fra en offentlig ordning.

Ole Beier Sørensen: »Analysen viser, at man skal trække på privat pensionsopsparing i betydelig større omfang end tidligere, hvis man af den ene eller den anden grund trækker sig tilbage før tiden uden støtte fra efterlønnen. Tidlig tilbagetrækning bliver en dyr fornøjelse og vil trække markante økonomiske spor hele vejen gennem pensionslivet. Analysen peger på, at disse effekter i særlig grad vil være mærkbare for personer med lave eller mellemstore indkomster.«

De fleste dropper efterlønnen

Til trods for, at det altså kan komme til at koste dyrt, så styrtdykker antallet, der er tilmeldt efterlønsordningen. Både fordi mange meldte sig ud i løbet af 2012, hvor man kunne få sit indestående på ordningen skattefrit ud, og fordi unge, der træder ind på arbejdsmarkedet, undlader at melde sig ind.

Ifølge Verner Sand Kirk, direktør i AK-Samvirke, brancheorganisationen for danske a-kasser, var 2012 året, hvor flug-

Fakta om efterløn

For at få efterløn skal man

- være medlem af en a-kasse
- have nået efterlønsalderen (62 år fra 2014-2017 og 64 år fra 2018, hvorefter den gradvist levetidsindekseres)
- have indbetalt efterlønsbidrag i 30 år, hvor første indbetaling skete senest ved alder 30
- stå til rådighed for arbejdsmarkedet ved efterlønsalder.

ten fra efterlønnen for alvor skete: »Før den tid var det typiske billede, at omkring halvdelen af de 30- til 44-årige a-kasemedlemmer var tilmeldt efterlønnen. Men i november 2012 kunne vi konstatere, at niveaulet var faldet til 15-20 procent.«

Ifølge Verner Sand Kirk vil nogen – især blandt de lavtlønnede – få sig en slem overraskelse, når de bliver ældre: »Det ligger i tilbagetrækningsreformen fra 2006, at pensionsalderen kommer til at stige betydeligt de kommende årtier. For nogle bliver det en hård grænse at kæmpe sig frem til. Desværre er det mit indtryk, at mange lavtlønnede har forladt efterlønnen. For dem bliver det ekstra dyrt, hvis de selv skal finansiere en tidligere tilbagetrækning.«

Professor Jørgen Goul Andersen, Aalborg Universitet, er uenig i, at det for de fleste er den bedste forretning at blive i efterlønsordningen. Han opfordrer til, at man i stedet selv investerer pengene. Men han er enig i, at fraværet af en tidlig tilbagetrækningsmulighed kan blive et problem: »Vi får brug for noget *damage repair* for ubrugelige 62-72 årige, som ikke kan få pension, ikke få førtidspension, ikke kan gå på dagpenge i det uendelige, ikke kan gå på sygedagpenge – og måske ikke engang få kontanthjælp, hvis de er gift. De vil typisk heller ikke have efterløn, men de ville heller ikke få meget ud af den.«